

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΠΑΡΟΙΜΙΑΣ

ΟΙ ΧΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥΣ

Μιά φορά τρεις Χιώτες, βλέποντας τους διαβασμένους και πλούσιους πατριώτες των να μιλούν τα τουρκικά, νόμισαν πως χροστούσαν τη σοφία και τον πλούτο τους στο ότι ήξεραν την τουρκική γλώσσα κι' αποφάσισαν να τη μάθουν κι' αυτοί. Συμφώνησαν λοιπόν να πάνε στην Πόλη, να μείνουν κει μιά βδομάδα, να μάθουν τη γλώσσα και να γίνουν... γραμματισμένοι και... πλούσιοι.

"Όταν ήρθασαν στην Πόλη, πήγαν και κάθισαν σ' ένα χάνι και την άλλη μέρα βγήκαν ένα γύρο στην πλατεία για να μάθουν τουρκικές λέξεις. Το βράδυ που ξαναπήγαν στο χάνι, άρχισαν να λέει καθένας τους την τουρκική λέξη που είχε μάθει, γυρίζοντας δια μέρα.

"Ο πρώτος είχε μάθει τη λέξη «ζαϊφ» που σημαίνει «βέβαια», ο δεύτερος το «πιτιρ άχτζέ-ιτζίν» που λέει να πή «για ένα άπτος» κι' ο τρίτος το «μπανάντα-άλ» που εξηγγείται «τάδε με και μένα».

"Αμα ήρθέφωσε, σκέφτησαν πως ήταν νοσή άζομα να γυρίουν στην πατρίδα τους και πως έπρεπε να μείνουν άζομα μιά μέρα, για να τελειωθήφου καλύτερα στη γλώσσα.

Βγαίνοντας άπ' το χάνι βρήκαν έναν άνθρωπο σιωπομένο. Στάθηκαν λοιπόν από πάνω του και τον κούταζαν μήπως τόν γνωρίζουν. Την ίδια στιγμή παρουσιάστηκε μερός τους ένας «ζαφτζέ», δηλαδή χοροφύλακας, και ρώτησε τόν ένα από τούς Χιώτες αν εσκότωσε αυτός τόν άνθρωπο.

— Ζαϊφ! άποκρίθηκε ο Χιώτης, θέλοντας να δείξη πως ξέρει τη γλώσσα.

Τότε ο χοροφύλακας γύρισε στο δεύτερο Χιώτη και τόν ερώτησε τουρκικά :

— Γιατί τόν εσκότωσε τόν άνθρωπο ο σίνφροφός σου ;

— Μπιρ άχτζέ-ιτζίν! είπε εκείνος.

Τότε ο χοροφύλακας έπιασε τούς δύο Χιώτες και τούς παράβηξε για τη φυλακή.

"Ο τρίτος Χιώτης, που είχε μείνει πωσω άπ' τούς άλλους δύο, βλέποντας τούς συντρόφους του να φεύγουν συνωδευόμενοι από τόν χοροφύλακα, φώναζε δυνατά : — Μπανάντα-άλ !

"Ο χοροφύλακας τόν έπιασε τότε κι' αυτόν και τούς έβλεψε και τούς πρέσι μεζύ στη φυλακή. Την άλλη μέρα πήγε να τούς αναζηρή ο ίδιος ο παπάς, άλλ' επειδή δέν ήξεραν παρά μονάχα τις τρεις παραπάνω τουρκικές λέξεις, κάλεσε ένα δικηγόρο και κατόρθωσε μ' αυτόν τόν τρόπο να μάθη την αλήθεια.

"Ο παπάς, ύστερ' άπ' αυτό, τούς εσυχώρησε και τούς άφησε ελεύθερους. Κι' οι Χιώτες έφυγαν άμέσως για την πατρίδα τους κατατρωμαγμένοι.

Κι' από τότε έμεινε η παρίγνωστη παροιμία : «Την έπαθαν σάν Χιώτες», «την έπαθαν Χιώτικη».

το δρόμο. Τη γυναίκα του την είχε παρατήσει, κι' αυτή, κατόπι, έμεινε με κάποιον μαγαζαζο. Είχε μαζί της, πάντα, το κορίτσι —όσο τον χάρηκε, κι' αυτή, μιά μέρα, με τόν άντρα της. Είχαν κει πως τράβηξαν για την Κεφαλονιά, Είχε κάνει και μόν' άλλη κόρη, εκείνη, όμως, πέθανε στην κούνια. Το κορίτσι έμεινε παντάφανα, στους δρόμους. Δέ γύρισε κανείς να το κοστάζει. Τη μάζεψε κάποια γρημά γειτόνασσα, με τó σκοπό να την κρατήσει ψυχολογή, αλλά, και κείνη, δέν της φρόθηκε καλά, κι' η Φρόσω τόνωσε μιά νύχτα, της γρημάς, και πήγε κι' έπεσε θανάσι σε κάποιον σπίτι.

Στις άρχές, η Φρόσω ήταν φρόνημη. Είχε μάδρα μάτια, πολύ όμορφα, κι' είχε μάθει και καρπίσια γραμματάκια. Σε λίγα χρόνια, όμως, άλλαξαν τά πράγματα. Έμπλεξε άσχημα με κάποιον κελουστή, που ήταν τότε στο λαμεναρχείο, κι' όταν εκείνος μεπατέθηκε άλλοι, την παράτησε στα χέρια του λουτρού, όπως συνήθως γίνεται σε τέτοιες περιστάσεις. Και καιρακευόοντας διαρκώς, καθώς ήταν μόνη κι' άφροστάτευη, κατέληξε μέσα στα καφέ—κονσέρ. Έπειδή ήταν άζομα πολύ νέα, κι' ήξερε κάπως και να τραγουδεί, βρόθηκε, μιά μέρα, στις Γαζούς, το πιο επίσημο καφέ—κονσέρ της Τροίμπας.

Έκει τη γνώρισε, μετά πενή—έξη μήνες, κάποιον περιωραϊάτο πλουσιόταδο. Φαίνετα, την άγάπησε τρελλά. Θέλησε να την πάρει από κει. Κόντεψε, μάλιστα, να τη στεφανωθεί, αλλά έπεσαν στη μέση οι δικαί του, και γίνετα να πρόλαβαν τά πράγματα. Και στο τέλος, πέφασε κι' αυτό. Μιά περιπέτεια, κι' αυτή, κοντά στις άλλες.

Έπειτα ήρθε η σειρά κάποιου άλλου πλού. Κ' έπειτα πλήθος άλλες ιστορίες. Κ' έπειτα πάλι. Ξαφινιά, βρόθηκε στη Σιμόνη και στην Πόλη. Έκανε τó κομμάτι της και κει. Μάζεψε καρπίσια παραδάκια, και σ' ένα χρόνο, πάλι ξαφινιά, βρόθηκε ξανά στον Πειραιά. 'Αλλά τώρα πιά δέν ήταν η Φρόσω : ήταν κι' Στέλλα η καιριαματιστή, άγλάστια τόν κέντηρον της νικητός, άστρα τών ύτογείων παραδείσιων!

(Ακολουθεί)

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΠΕΡΙΕΡΓΑ, ΑΝΕΚΔΟΤΑ, ΙΣΤΟΡΙΕΣ, ΑΣΤΕΙΑ

Πώς άνεκαλύπτετε άλλοτε ο δολοφόνος. Πρό του νεκρού. Μακάβριες διατυπώσεις. 'Ήδη και έδιμα τών αρχαίων Γαλατών. 'Η πατρίς διαφέρων καρτών. Πώς άπεχτήσαν τά ραπάνια εύρα. Τά κακά ύστερνά τών βασιλέων, κτλ. κτλ.

Στη Γερμανία τα παλιά χρόνια, όταν έδολοφονείτο κανείς και ο φονεύς του έμεινε άγνωστος, ύπήρχε συνήθεια να γυμνώνουν έντελώς τó σωμα τού θύματος και να τó βάζουν μέσα σ' ένα γέφερο. Μπορούσαν σ' αυτό ύπεχρεώνετο να περάσουν και να τó άγγίξουν όλοι όσοι ήσαν ύπιοτοι για τη δολοφονία.

"Αν στην περίπτωση αυτή παρεμπόδιζε καμιά άπόκτηση κίνησι τών ματιών, τών χειλιών, τών χεριών, τών ποδιών ή οποιαδήποτε άλλου μέλους τού σωματος τού θεωρουμένου ύπόπτου ή αν τύχαινε να ματώση ή πάρηγι τού πτώματος, αυτός που άγγίγχε έκείνη τη στιγμή τó νεκρό έθεωρείτο ένοχος και έθανατοϋτο.

Έπίσης και στη Γαλλία παλαιότερα, οι δικασταί, προκειμένου να ανακαλύψουν ένα δολοφόνο, τόν πήγαιναν μπροστά στο θύμα και τόν ανάγκαζαν να τó πιύση από διάφορα μέρη για να χρίνουν από την έκφρασι του αν ήταν ένοχος ή όχι.

Οι αρχαίοι Γαλάται συνήθιζαν να βάζουν στα μαλλιά τους μιά πομάδα, κτισμένη από λίπος άγριογιδιού και στάχτη φηρού. "Όταν έπιγαιναν στη μάχη, κολλούσαν επάνω άπ' τα μαλλιά τους μιά μαζαριά κοκκινόχρωμη χαιτή που τούς έδινε άσφαμένο και τρομερό άνάστημα.

Οι άνωτεροι δικαστικοί άρχοντες τών Γαλατών κατά τις ήμέρες τών μαρτύρων έπαιδραζήσαν τά γενέια και τά μαλλιά τους με ψήγματα χρυσαφου και φορούσαν ρούχα παρθαλά.

"Όταν μιά Γαλιάνη κόρη έρχόταν σε ήλικία γάμου, ο πατέρας της προσκαλούσε σε τραπέζι τούς καλύτερους νέους της περιφερείας και έδινε στην ύποψηρία νύφη τó δικαίωμα να διαλέξη ή ίδια όποιον ήθελε.

"Όταν δικαζόταν μεταξύ τών Γαλατών κανένας παρβασακος, ή ποινη τόν εξηγγέτα άπ' τó λόγος του. "Όσο δηλαδή περιωραϊότερο παγκύς ήταν ο δικαζόμενος, τόσο πιο άσχημη ήταν κι' ή ποινη του.

Τó σκόρδο κατάγεται από τη Σικελία. Τά κωικά πρωτοεπιτέθηκαν στην Αίγυπτο.

'Η μελιτζάνες προήλθαν άπ' την Άφρική. Τά ροδάκινα, τά καρδιά και τά μήλα έχουν πατρίδα τους την Περούα.

Τά ροπανόκια τέλος κατάγονται από τη Νόβο Εβρώπη. "Όταν τά πρωτοεπίτησαν δέ στην Ελλάδα δέν είχαν ούρα. Την ούρα την άπότρησαν σιγά—σιγά στον τόπο μας, λόγω τού κλίματος ή κάποιες άλλες αίτιας.

Κάποιος Άγγλος είχε την ύπομονη να καταρτίση στατιστική περι τού τέλους της ζωής 2.500 βασιλέων και αυτοκρατόρων, οι όποιοι ένυθρόνησαν 74 έθνη. Συμφωνα λοιπόν με τις παρατηρήσεις του, 300 άπ' αυτούς άνεπαράτησαν, 64 καθηρέθησαν, 28 αυτοκτόνησαν, 24 παρφερόνησαν, 100 σκοποώθηκαν σε μάχες, 123 συνελήφθησαν άπ' τούς έχθρους των, 25 βασανίστηκαν και θανατώθηκαν, 150 δολοφονήθηκαν, 108 άπαγχονίστηκαν ή άποκεφαλίστηκαν και πολύ λιγώτεροι από τó ένα τρίτο πέθαναν από φυσικό θάνατο.

Σε κάποιον ξενοδοχείο της Καλιφόνιας ύπήρχε άλλοτε κολλημένη ή παρακάτω ειδοποίησι :

«Παρακαλούντα οι αξιότιμοι πελάτες να... μη δέρουν τούς ύπαλλήλους!».

Σ' ένα ξενοδοχείο πάλι τού Λονδίνου ύπήρχε αναρτημένη ή ακόλουθη έγγραφη :

«Απαγορεύεται στους πελάτες να φιλοϋν τις ύπηρετίες στη σκάλα, γιατί άφίνουν τά πιάτα που βαστούν και πέφτουν και σπάνε!».

Σ' ένα ξενοδοχείο τέλους της Άμερικης ύπάρχει και σήμερα κρεμασμένη ή έξης ειδοποίησι :

«Παρακαλοϋμεν εσθεάτως τούς ευγενείς πελάτες μας να μη πλαιγάζουν με... τά παπούτσια τους!».

